

מקום התורה בחיינו

מטרת הפעולה

החניכים יציבו את התורה והמצוות בראש סדר העדיפויות שלהם.

מבנה הפעולה

א. שני צדדים לאותו קלף..

ב. להיות בר מצווה זאת אחריות!

ג. עול מצוות לפני הכל

ד. סיכום

מהלך הפעולה

א. שני צדדים לאותו קלף...

מזמינים שני מתנדבים ומחלקים לכל אחד מהם קלף (נספח 1). על קלף אחד כתובה מצווה ועל קלף שני כתוב תחביב או עיסוק של חול. מבקשים מכל אחד מהם לשכנע את הקבוצה מדוע מה שכתוב על הקלף שלו יותר חשוב, והקבוצה צריכה לבחור. אחר כך מזמינים שני מתנדבים שונים וחוזר חלילה.

המצוות:

☒ לעזור לאמא בבית

☒ ללמוד תורה

☒ להתפלל במניין

☒ לשמור על האחים הקטנים

☒ להתנדב בבית אבות

☒ לסייע לנער חולה

העיסוקים:

- ☒ לנסוע לים
- ☒ ללכת לקנות בגדים
- ☒ ללמוד למבחן
- ☒ לבלות עם חברים
- ☒ לשחק במחשב
- ☒ לצאת לפיצה

מעמידים את החניכים בשורה. מקריאים דילמות מחיי היומיום, שבהן אנו רוצים לעשות משהו מסוים אך יש מצווה שמתנגשת עם רצוננו. לאחר כל דילמה שואלים את החניכים האם הם מזדהים עם הדמות, ובהתאם לתשובתם אומרים להם לצעוד צעד קדימה או אחורה.

הדילמות:

1. קבעתי עם חברים כבר לפני שבוע ללכת לים ואמא שלי לא ידעה זאת ותכננה שאשמור על אחיי הקטנים, ופתאום היא מבקשת ממני לבטל את התוכניות שלי. לא נעים לי להבריז לחברים וגם אין לי כל כך כוח לאחים שלי... אני נוסע לים.

(מי שמזדהה - אחורה, מי שלא - קדימה)

2. בעוד כמה דקות מתחילה הסדרה האהובה עליי בטלוויזיה, ופתאום משה, האברך שגר ממולי, מושך אותי ביד וקורא לי לבוא ללמוד איתו. אממ... התוכנית תחכה לפעם אחרת, אני הולך עם משה.

(מי שמזדהה - קדימה, מי שלא - אחורה)

3. כל הסניף יוצא להתנדבות בבית חולים, אבל החבר'ה שלי מהשכונה קראו לי לשחק כדורגל. תכל'ס, מה כבר יש לעשות בבית חולים?? וכבר הרבה זמן לא שיחקתי. יאללה, אני בשער!

(מי שמזדהה - אחורה, מי שלא - קדימה)

4. אוף, חודש אלול הגיע, ואיתו הגיעו הסליחות. אבל זה רק בעוד שעתיים, ואני כבר גמור מעייפות! מה הם חושבים לעצמם כשהם קובעים סליחות בשתיים עשרה וחצי?! אני הולך לישון...

(מי שמזדהה - אחורה, מי שלא - קדימה)

סיכום ביניים:

החיים מזמנים לנו הרבה התמודדויות ומצבים שבהם אנחנו צריכים לבחור ולהחליט מה לעשות. סביר להניח שבמשחק עם הקלפים היה קל יותר לשכנע לעשות מצווה מאשר סתם ללכת לים, אבל מה קורה כשמדובר בחיים שלנו? האם אנחנו בוחרים במצווה וצועדים קדימה, מתקדמים, או שמא אנחנו בוחרים לפעול לפי מה שמתחשק לנו ונסוגים אחורה?

ב. להיות בר מצווה זאת אחריות!

מראים לחניכים דף אחד של טיוטת הזמנה לבר מצווה (חשוב שיראו שהוא טיוטה) ואת ההזמנה עצמה (נספח 2). שואלים את החניכים: מה ההבדל בין שני הניירות?

לאחר שהחניכים מגלים כי דף אחד הוא טיוטה של השני, שואלים:

☒ מה ההבדל בין הטיוטה לדף האמיתי?

☒ מה קורה אם נעשית טעות בטיוטה, ומה קורה אם נעשית טעות בהזמנה האמיתית?

ג. עול מצוות לפני הכול

לימוד

מחלקים ומקריאים את הקטע הבא: (נספח 3)

"הוא היה אומר, בן חמש שנים למקרא. בן עשר למשנה. בן שלש עשרה למצוות".

'בר מצווה' היא הגדרה, המציינת את יום ההתחברות לקהל, לציבור, למניין, לחובת קיום המצוות, ולליקחת אחריות אישית. יושם אל לב שלא אומרים 'בעל מצווה', אלא בר מצווה - בן מצווה, כקשר שבין אב לבן שלעולם אין אפשרות לנתקו.

(מסכת אבות פרק חמישי משנה כ"ה)

מסבירים לחניכים כי לאדם יש שני שלבים מרכזיים בחיים. האחד עד גיל מצוות והשני מגיל מצוות והלאה. עד גיל מצוות אנחנו מעין "טיוטה" - מנסים, לומדים, טועים ומתקנים. לתקופה הזו יש חשיבות גדולה, שכן היא ההכנה ל"דף האמיתי" ובלעדיה לא היינו יכולים להגיע לשם.

אבל מהגיל הזה - זהו כבר הדבר האמיתי. מהגיל הזה אנחנו אחראים על מעשינו ואנחנו נושאים בתוצאות שלהם.

את המשמעות של הגיל הזה רואים בכך שרק בגיל מצוות יכול הבן להצטרף למניין, לזימון וכדומה. בגיל הזה יש לנו אחריות על מעשינו.

אפשר להמשיל זאת לשן חלב שנושרת בגיל צעיר ותחתיה צומחת שן חדשה שנשארת לכל החיים.

סתימה, חור וכו' בשן החלב נעלמת כשהשן נופלת וכשצומחת שן חדשה. יש לנו הזדמנות להתחיל מחדש, אך זו ההזדמנות האחרונה לדאוג לכך שלא יהיו בשן חורים...

כך גם בחיים שלנו - מגיל מצוות הכול מתחיל ומשאיר חותם נצחי עלינו ועל העולם. ברור שלמעשינו עד לגיל הזה יש השפעה ורק איתם אפשר להגיע למקום הטוב ביותר בזמן הזה, אך מעתה מוטלת עלינו האחריות, וכפי שראינו בפעולה הקודמת - בלי התורה והמצוות לא נחיה את חיינו כפי שצריך.

מעתה עלינו לדאוג שהתורה והמצוות יהיו בראש מעשינו, ואף אחד לא יעשה זאת במקומנו.

אז איך יש גם חיים וגם תורה?

עד עכשיו בחרתם בחייכם את סדרי העדיפויות לפי מה שהיה לכם נחמד וקל לעשות. למדנו שכדאי לערוך סדרי עדיפויות לפי הדברים החשובים בחיינו. בגיל המצוות אנחנו מקבלים עלינו את עולה של התורה, וזו ההזדמנות שלנו לבחון האם התורה תהיה אבן משמעותית בחיינו ועל כן נקצה לה מקום ניכר בהם. ראינו שבלי התורה, האדם לא יכול לממש את הפוטנציאל שלו ועל כן, אנחנו נמצאים בנקודת זמן שבה אנחנו יכולים לבחור להשקיע זמן וכוח בקיום התורה ומצוותיה ועל ידי כך להגיע למימוש העצמי שלנו.

נספר לחניכים כי כעת הם מתכננים לצאת לטיול ארוך למשך שבוע, ובו הם צולחים את מדבר סהרה. לשם כך, עליהם להיערך נכון. הבעיה היא שצריך לקחת דברים רבים, אבל אין הרבה מקום בתרמיל... נפזר על הרצפה תמונות של פריטים (נספח 4), ונבקש מהקבוצה להחליט על שני פריטים שאותם הם היו לוקחים למסע במדבר:

- אוכל ושתייה
- ספר
- שמיכה
- ממתקים
- טלפון
- מצפון
- משחק להעביר את הזמן

מן הסתם, כולם יסכימו שחייבים לבחור כאחד מהשניים אוכל ושתייה, והוויכוח יהיה על הפריט השני.

כעת, מספרים לחניכים כי באופן לא צפוי הם מצאו גמל, שעליו ניתן להעמיס את כל הציוד. מחלקים לכל חניך עשרים וארבע סוכריות (אפשר גם פתקים), או עיגול המחולק לשעות ומבקשים מהם לחלק את זמנם, לפי הזמן שבו להערכתם יקדישו לכל אחד מהדברים (שעה לקריאת ספר ביום, שבע שעות לשינה וכו'). שואלים את החניכים כמה זמן הם הולכים להשקיע במהלך אותו שבוע באכילה ובשתייה.

כעת פותחים בדיון:

☒ איך יכול להיות שלכולם ברור שאנחנו לוקחים איתנו אוכל ושתייה, אף על פי שמבחינת זמן, לא רק שאין זה רוב היום, אלא זהו מן הסתם לא הדבר שהקדשנו לו את מספר הסוכריות הרב ביותר.

ד. סיכום

דיברנו על תורה עם דרך ארץ, ועל שני התחומים הנמצאים בחיים שלנו. בבר המצווה או בבת המצווה, אנחנו בעצם נחשפים אל התורה באופן משמעותי יותר, והיא הופכת להיות לחלק מרכזי יותר בחיינו. החלק הזה הוא אכן מרכזי, אך אין זה אומר כי הוא לוקח את כל היום (כמו האוכל והשתייה במסע), אלא זהו המרכז בחיינו, זהו החלק האיכותי שלנו, שבלעדיו "אנחנו לא יוצאים למסע" ... אין זה אומר שתחום דרך הארץ והחיים הפשוטים והשמחים ושאר הדברים שאליהם הורגלנו עומדים להיעלם, אלא שהולך להיות לנו עוד תחום חיים מרכזי ומשמעותי שאמור להשפיע ולהוביל את כל השאר.

לעזור לאמא
בבית

ללמוד
תורה

להתפלל
במניין

לשמור על
האחים
הקטנים

להתנדב
בבית

לסייע
לנער חולה

ללמוד
למבחן

ללכת
לקנות
בגדים

לנסוע לים

לצאת
לפיוצה

לשחק
במחשב

לבלות עם
חברים

"נעלה את ירושלים על ראש שמחתנו"

בשבח והודיה לה' יתברך אנו שמחים להזמינכם להשתתף
בשמחת בר המצווה של בנו ישראל בן-דוד שתיערך אי"ה
בכ"ה בטבת באולמי "שמחה וצהלה" ביישוב מבואות.
נשמח לראותכם!"

"נעלה את ירושלים על ראש שמחתנו"

בשבח והודיה לה' יתברך

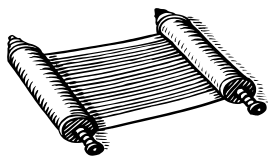
אנו שמחים להזמינכם להשתתף בשמחת בר המצווה של בנו

ישראל בן-דוד

שתיערך אי"ה בכ"ה בטבת

באולמי "שמחה וצהלה"

ביישוב מבואות.

הוא היה אומר, בן חמש שנים למקרא. בן עשר למשנה. בן שלש עשרה למצוות."

'בר מצווה' היא הגדרה, המציינת את יום ההתחברות לקהל, לציבור, למניין, לחובת קיום המצוות, וללקיחת אחריות אישית. יושם אל לב שלא אומרים 'בעל מצווה', אלא בר מצווה - בן מצווה, כקשר שבין אב לבן שלעולם אין אפשרות לנתקו.

(מסכת אבות פרק חמישי משנה כ"ה)

